

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékire: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — — 3.—	Negyedévre — — — — — 3.00
Félévre — — — — — 6.—	Félévre — — — — — 7.—
Egész évre — — — — — 12.—	Egész évre — — — — — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Hirdetések petit számítású, díjazás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A király manifesztuma.

Budapest, szeptember 23.

A mai nap örök emlékeztető dátum lesz a magyar történelemben s a király manifesztuma, melyet ma Khuen-Héderváry grófhoz intézett: jellegzetes emlékeztető erre a napra. A király leiratot intézett, *nem a magyar nemzetnek*, mint felségjogának forrásához, nem a parlamenthez, mint a nemzet választott képviselőjéhez, hanem egy emberhez, kinek vezetését az ország már egyszer visszautasította.

Méltó ez a manifesztum, hogy minden sorát emlékeztetünkbe vessük, mert nagyon, de nagyon sokat lehet belőle tanulni s aki vagy akik megcsinálták, megérdemlik, hogy a legnagyobb magyar érdemrenddel: a Szent István-rend nagykeresztjével tüntetessenek ki, mert hervadhatatlan érdemet szereztek a magyar nemzet irányában.

Kibocsátanak Chlopyban egy az abszolutizmus gőzétől átítatott hadiparancsot a katonasághoz, Magyarország ellen. Mint a megütött méhas, zúg fel erre az egész nemzet s elégtételt kér. Az egész ország egyhangulag, egyértelműleg követeli az elégtétel megadását s a nemzet képviselője az országgyűlés készül, hogy *egyhangulag* emelje fel tiltó szavát a sérelem ellen. De várakozik, nem akarja elsietni a dolgot, mert hírül adják neki, hogy az uralkodó mélyen sajnálja ezt a *lapszust* s reparálni fogja a dolgot. A megsértett nemzet várakozik, hogy a király, ki iránt loyális tisztelettel viseltetik, nyilatkozhassék anélkül, hogy uralkodói méltóságát ezzel meg kellene aláznia.

És ekkor megjelenik egy második, egy polgári hadparancs, a k. u. k. magyar nemzet vezérkari főnökéhez gróf Khuen-Héderváryhoz intézve, mely a sérelmet meg sem említi, hanem a 67-es alap fenntartását hangoztatja s megfenyegeti az országot az *abszolutizmussal*, arra az esetre, ha tovább mozogni merészel. Olvasóink megtalálják a leirat teljes szövegét lapunk hasábjain, itt csak magyarázni kívánjuk a sorok értelmét.

Mély gyász tölti el uralkodónk atyai szívet Magyarország sajnálatos állapotainak láttára s hangsúlyozza, hogy amint mindenkor szigorúan örködött az 1867. XII. t.-c. becsületes végrehajtása felett, a saját felségjogait ezentul is csorbítatlanul óhajtja fentartani. Nem enged meg semmiféle intézkedést, mely *«végső következményeiben a monarchia két államainak gyengítésére vezetne»*, de nem zárkózik el azon intézmények megvalósításától, melyeket a legutóbbi kormányok megígértek. Ezután következik az abszolutizmussal való fenyegetés, ideiktatjuk szövegint:

«Alkotmányos életünket az isteni gondviselés kegyelme *mindaddig* megmentette minden komoly megrázkodástól *csak* a nemzet józansága

és higgadsága, minden számbajövő nagy érdek megfontolt mérlegelése óvhat meg bennünket a jövőben is megpróbáltatásoktól».

«Fejedelmi kötelességem ezért figyelmeztetni a nemzetet» — — —

Az ezután következő sorokban újra megbizta a király Khuen-Héderváry gróft a kabinet-alakítással.

Számoljunk le előbb a manifesztum közjogi jelentőségével. Az uralkodó a kiegyezés változatlan fentartását óhajtja. Még a kiegyezési törvény értelmezésében sem enged változtatást s megtiltja, hogy a nemzet a törvény eddigi magyarázatától — akár helyes az, akár helytelen — eltérjen. Ez a kijelentés az 1867. XII. t.-cikk 11. §-ára vonatkozik, melyet összehasonlítás céljából itt közlünk:

11. §. Ő felségének a hadügy körébe tartozó *alkotmányos* fejedelmi jogai folytán mindaz, ami az *egész* hadseregnek és így a *magyar hadseregnek*, mint az összes hadsereg kiegészítő részének egységes vezérletére, vezényletére és belsejére vonatkozik, Ő felsége által intézendőnek ismertetik el.

Elismerjük a felségjogokat, de utalunk arra a kiáltó ellentétre, mely a törvény: «a magyar hadsereg» kifejezése s a törvény végrehajtása között van. Ha az uralkodó szigorúan akar örködni a kiegyezés felett, akkor legelső sorban a *magyar hadsereget*, mint az *összes hadsereg kiegészítő részét* kell megalkotni s ime akkor Magyarország minden kívánsága, legelső sorban pedig a magyar szolgálati és vezényleti nyelvre vonatkozó követelmény teljesül önként. Mert ugy-e *magyar* hadsereget idegen szervezettel, német vezényszóval elképzelni lehetetlen. Hol hát a törvény becsületes végrehajtása?

Második pontja a manifesztumnak, melynek közjogi jelentősége van az a szakasz, melyet főntebb ideiktatunk. Tehát *csak* a nemzet józansága mentette meg *mind-eddig* alkotmányos életünket, a király koronázási esküje és hitlevele nem. A király fejedelmi kötelességének tartja figyelmeztetni erre a nemzetet. Nem kommentáljuk e sorokat tovább, jobban magyarázzák ezek önmagukat.

Végső konklúzió tehát az, hogy az uralkodó nemcsak hogy a jövőre egészséges politikájáról, mely a Perszonál Unióban egyesítene a két nemzetet, nem akar tudni, de sőt a 67-es kiegyezésnek a törvény betűiben ragaszkodó végrehajtása elől is kitér, amennyiben az az eddigi gyakorlattal egyezik.

Ez a leirat közjogi része. A napi politika szempontjából másként alakul a dolog. Az ellenzék hónapok óta akadályozza a parlament tárgyalását a nemzeti engedmények meg nem adása miatt. A Széll-kormány tett ígéretet egynemely engedményre, de ez az ellenzék nem elégitette ki. A király leküldte Khuent ugyan azzal a programmal, de abszolutisztikus színezettel; a parla-

ment őt is visszautasította, még pedig sokkal súlyosabb körülmények közt éppen ez utóbbi jelenség miatt. És most előáll Khuen ugyanazon program alapján súlyosbitva chlopy-i hadi parancs s az abszolutizmussal való fenyegetés által súlyosbitva.

A helyzet világos. Az ellenzék, mely ezeket az engedményeket a legparlamentárisabb kormánytól nem fogadta el, vissza fogja utasítani Khuent is, vele sem fog tárgyalni a parlament.

Az obstrukció tehát nem fog megszűnni egy pillanatra sem. A szabadelpvűpárt is teljesen elveszti a talajt maga alól, mert az abszolutizmussal fenyegető s a nemzetet semmiképpen ki nem elégitő kormányt támogatni lelkiismereti megalkuvást követel. Feliratot intézni, vagy határozatot intézni most már idejét multá.

Khuen tehát nem fog tárgyalhatni. Kérdés, lesz-e egyáltalában többsége a parlamentben s ha lesz is, morális alapja nem lesz. Az egész színjáték mögött pedig ott feketélik az elégedetlen, a megbántott s ki nem elégitett nemzet.

Mit akar Khuen? Feloszlatni a házat s a nemzetet egy erőszakos, törvénytelen választás gyilkos izgalmanak kitenni, vagy az elnöki székéből a parlamentárizmusnak tekintélyes biztosítékát, Apponyit erőszakkal vagy intrikával eltávolítva, reichsrathbeli borzalmasságokat akar produkálni? Mert azt csak nem hiszi Khuen, hogy ezzel a programmal vissza tudja állítani a parlament munkaképességét s megnyerni a nemzet bizalmát?

A jövő Isten kezében van.

A manifesztum.

Ő Felége a király által Khuen-Héderváry grófhoz intézett legfelsőbb kézirat szövege a következő:

Kedves gróf Khuen-Héderváry!

Atyai szívemet mély gyász tölti el láttára azon sajnálatos állapotoknak, melyek kedvelt Magyarországon a politikai életet hónapok óta meddőségre kárhoztatják és már-már az állami gépezet működését is megakasztják.

Midőn 1867-ben egyfelől magyar koronám országai s másfelől a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a *pragmatica sancti*óból folyó közös és együttes védelem eszközei felsoroltattak, az 1867. XII. t.-c. 11. §-a megállapította, hogy a közös hadsereg egységes vezérletére, vezényletére és belsejére vonatkozó ügyek *Általam* intézendők el.

S amint mindenkor szigorúan örököttem a felett, hogy az ezen törvény alapján elvállalt kötelezettségek minden oldalról becsületesen és lelkiismeretesen teljesítenek, ezenképpen el vagyok ha-

tározva az Engem megillető jogokat is csorbitatlanul fentartani és utódaimra érintetlenül átszármasztani.

Midőn a magyar országgyűlés ezt a jogomat elismerte, nem csak a monarchia nagyhatalmi állásáról, hanem saját hazája és nemzete erejéről és biztonságáról is akart gondoskodni.

Eppen ezért nem tudnék hozzájárulni oly intézkedésekhez, amelyek végső következményeikben a monarchia két államának a gyengítésére vezetnének és dicső emlékü őseimtől átvett örökségemet a hanyatlás veszélyének tennék ki. És ugyancsak azért nem járulhatnék azon követelések teljesítéséhez, melyek kipróbált intézmények olyatén átalakítását célozzák, mely kedvelt Magyarországom érdekeinek nemcsak meg nem felel, de végső következményeiben szent Koronám országainak integritását is veszélyeztethetné.

Másfelől nem zárkozom el a közös hadsereg körében királyi hatalmamból folyó azon intézkedések megvalósításától, melyekre vonatkozólag az utóbbi időben kormányaim az országgyűlés színe előtt már is nyilatkozatokat tettek és amelyek az Önnek Általam megjelölt pontokkal együtt azt a keretet alkotják, amelyen belül Én ilyen intézkedéseket megengedhetőknek tartok.

Magyar nemzetem a kiegyezés óta óriási haladt. Elégtétellel tapasztaltam azt az öröndetes fejlődést, mint újabb bizonyítékot ama mű bölcsessége mellett, melyet a korona és nemzet kölcsönös bizalma hozott létre. Így kell annak lennie és így kell annak maradnia ezentúl is.

Alkotmányos életünket az isteni gondviselés kegyelme mindeddig megmentette minden komoly megrázkód-

tatástól. Csak a nemzet józansága és higgadtsága, minden számbajövő nagy érdek megfontolt mérlegelése óvhat meg bennünket a jövőben is megpróbáltatástól.

Fejedelmi kötelességem ezért figyelmeztetni a nemzetet, hogy Én most is ragaszkodom a kiegyezéshez. Meggyőződésem, hogy az a szellem, amely e művet megalkotta, ma is él régi erejével a nemzet lelkületében.

Bizom az Ön belátásában, hogy a szívemhez oly közel álló Magyarországot, annak törvényes képviselőjét, a mai szándékomról felvilágosítja és a mai, az országra és a monarchiára veszedelmes helyzetből a szerencsés kibontakozást megtalálja.

Ebben a föltevésben arra határoztam el Magamat, hogy Önt az új kormány megalakításával megbizzam, miről Önt a mellékelt kéziratammal értesítem.

Kelt Bécsben, 1903. évi szeptember hó 22-ikén.

Ferenc József s. k.,

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

A helyzet.

Badapest, szept. 23.

A királyi kézirat hatásáról s a válság további fejleményeiről következő tudósításaink számolnak be:

Az új miniszterelnök.

A király Khuen-Héderváry grófhoz az új kormány megalakítására nézve a következő kéziratot intézte:

Kedves gróf Khuen-Héderváry!

Önt magyar miniszterelnökkommé ezenel ujjal kinevezem, illetőleg ezen eddig

is viselt állásában megerősítem és a miniszterium megalakítása iránti javaslatait elvárom.

Kelt Bécsben, 1903. évi szeptember hó 22-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Az új kormány.

A királyi kézirat fölötti vita után rögtön oda terelődött az érdeklődés, hogy kiket hív meg Khuen-Héderváry az új kabinetbe. A kombinációk erre nézve is rögtön meg voltak, annál inkább, mert Héderváry miniszterelnök az értekezlet után hosszasan tanácskozott gróf Tisza Istvánnal, Hieronymi Károlylyal és Láng Lajos kereskedelmi miniszterrel. Ebből kifolyólag határozottsággal állították már a délután folyamán, hogy a három politikus helyet nyer a kabinetben, még pedig: gróf Tisza István belügy, Hieronymi Károly kereskedelmi, Láng Lajos pedig pénzügyminiszter lesz. A többi tárcára nézve lapunk zártáig még nem nyertünk értesítést.

A szabadelvű párt értekezlete.

Az országgyűlési szabadelvű pártkörnek ma délelőtt 10 órára összehívott értekezletén báró Podmaniczky Frigyes elnökölt. Az ülés délelőtt 10¹/₄ órakor kezdődött. Elnök megnyitván az ülést, felkéri a jelenlevőket, hogy akik a tárgyhöz szólani kívánnak, adják elő nézeteiket. (Élénk felkiáltások: Halljuk a miniszterelnököt.)

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök: Tisztelet pártértekezlet! Mindenek előtt is köszönetet mondok azért, hogy kérésemre az értekezletet a mai napra elhalasztani méltóztatott. Teljesen értem, hogy a most már igen hosszán tartó mozgalmas idők után a párt tagjai értekezletet kívántak tartani, hogy a helyzetben állást foglalva, a nemzetet is irányítsák abban a tekintetben, hogy miként gondolkoznak azok, akik az ország többségét képezik.

Ennek akarok ma én is megfelelni. És midőn részemről most felszólalok, első kötelességem

A halotti beszéd.

— A Magyarság tárcája. —

I.

A kaszárnya bolthajtásos kapujában elfújták a tákerodót s amint az utolsó méla rezgő akkord végig bugott a folyosókon, a legénységi szobákban sorra kialudtak a lámpák s átvette a napi robothat kimerült legények lelkében a mese az ő csodás nagyra rajzolt népével himes birodalmát.

Egy-egy baka mesélt a sziklát morzsoló óriásokról, a többi meg hallgatta áhitatos buzgalommal, míg sorba elnyomta az álom a fáradt hadfiakat. Ráborult az alvás butfelejtő igézete az egész kaszárnyára, csak a naposok virrasztottak a folyosón, — tüpegő járással melengetve meggémberedett testüket, mert hideg volt oda-künn, csak úgy csikorgott a hó a silbakoló örök lépése alatt.

A hosszú kaszárnyafolyosók oly ridegek ilyenkor. A fehér falakon hosszú sorban csillog a rendbe függesztett fegyverek acél závarzata. Az olcsó petróleumlápa beteges fényt szór a folyosó egy-egy faltárára. Azontúl a sötétség az ur, amely állomra csalogat. Pedig veszedelmes kísértés ez, mert ha elaluszik a napos káplár, főben járó hűn az, amiért egyes börtön jár, bőjtellel, dunklival sulyosbitva.

A piaristák tornyában tizenkettőt kongat az óra és káplár ur Garagos örömmel konstatálja, hogy immár pihenni térhet, mert tisztét átveszi az inspekiós. Siet is felköltetni.

Az inspekióist, a frejter ur Illést ébren találja.

— Mi az hékás, hát te nem alszol?

— Majd alszok eleget.

— Ma bajosan. Éjfélt van. Reggelig virrasztasz te immár.

— Vagy ki tudja.

Káplár ur Garagos álmos és nem sokat törődik az Illés földi legénykedésével, ledobja a köpnyegét s azon oldalfegyveresen bebúvik a pokróca alá. Öt perc múlva már otthon jár a Tisza-parti fűzesek alatt és akkorákat horkant, mintha a bölömbika szólna. Illés frejter ur pedig összeszedi cókmojkját és kiballag a folyosóra. Ott künn nekiül az asztalnak, irószerszámot szed elő és levelet ír, közbe kövér csöppek görögnek végig barna arcán. Megesinálja ezután a reggeli jelentést is s hogy készen van, hosszan nézegeti a folyosó kőkockáit.

Azután megszólal. Igen halkán, hogy szinte a szája se mozog.

— Odébb megyek, mért szoruljon az én szádom.

Feláll, kétszer is megindul az ajtónak, aztán mintha félne, hogy visszatartja valami, hirtelen sarkon fordul, biztatja is magát; erősítve a lelkét.

— Így köll annak esni. Diktum.

Leakaszt egy fegyvert a fogasról s mën a folyosó vége felé. A sötétség szinte megész az alakját, oly hamar eltűnik.

A sötétség mélyéből egy tompa pukkanás csap ki, meg egy villanás, mintha gyufát gyújtott volna valaki. Azután zuhan valami és panaszos hörgés ver visszhangot — azután esőnd.

A reggeli jelentésben pedig az «Éjjeli különös események» rovatában írva vagyon az ő tántorgó öregbetűs pókirásával: «Éjjel 2 h. 15 Gefreiter Illés agyonlötöte magát. Wajter nikszejes».

Ugy találták meg reggel kihült tetemmel, már éppen csak a jegyzőkönyvet kell felvenni az esetről.

És ez meg is esik a századirodában akkurátusan. A kapitány ur, a főhadnagy ur, a hadnagy

ur meg a manipuláns az ezredorvossal vállvetve buzzólkodnak, hogy ne szenvedjen rövidséget a Vorsehrift.

Hát jó is az a halotti jegyzőkönyv. Egy betűt is kár volna kivenni belőle, az is benne van, hogy az öngyilkosság oka ismeretlen.

Ez így aztán felmehet a Korpskommandóhoz, kivetni valót aligha lennek benne.

A kapitány ur, mikor már alá volt írva a protokollum, a hadnagy felé fordult.

— Nem értem, miért lesznek öngyilkosok ezek a fiuk, hiszen mi humanusan bánunk velük, was?

A hadnagy ur pedig illedelmesen felelte, hogy úgy van.

II.

A legénységi szobákban pedig, — hol a bakák suttogva beszéltek az Illés öngyilkosságáról — őrmester ur Czifrák iskolatartásra hívta össze a századot.

Felsőbb utasításra történt ez és őrmester ur Czifráknak az erkölespredikátor magaslatára kellett emelkednie, hogy meggyőzte legénységét az öngyilkosság káros voltáról.

És ha őrmester ur Czifráknak parancsolnak valamit, hát ő áll is a parancsnak.

A bakák az ágyak mellé rakott lócákon ültek szép sorjában, a szoba piacán pedig őrmester ur Czifrák le és fel járkált, szörnyen csörtetve a kardját s a bajuszát huzgálva.

Azután megállt a szoba végében szétvetett lábakkal riszálva a testét, a karjait pedig összefonta a mellén méltóságának teljes tudatában.

Ugy állt ott, hogy mindenkit lásson s hogy mindenki a legjobban láthassa.

Reszelte még egy kicsit a torkát, azután szólni kezdett. Csak úgy csengett a szava, mintha egy zászlóaljzat vezényelne:

— Hát ilyen a paraszt! Jó dolga van, kap eleget, a császár ruháját hordja, pénze is van,

hogy felséges királyunk felhatalmazása alapján (Halljuk! Halljuk!) a következő kijelentést tegyem (Halljuk! Halljuk!): *Ő Felsége fájdalommal és mély sajnálattal vett arról tudomást, hogy a tőle kiadott hadiparancs oly felfogásokkal, félreértésekkel, sőt félremondatásokkal találkozott, amelyek oda konkludáltak, mintha a felséges urnak, mint a hadsereg törvényszerinti legfőbb hadurának ezen megnyilatkozása a magyar alkotmánynak, vagy a magyar nemzetnek, Magyarország törvényes jogainak, a magyar államiságnak sérelmét involválná. Ez ki van zárva, ez nem történhetett meg, ez ő Felsége intenciójától távol állott és a hadiparancsnak bármely oldalról ilyen magyarázatot adni helyesen és jogosan nem szabad és nem lehet.* (Tetszés.)

Hogy pedig ő Felségének alkotmányos felfogása és e tekintetben a magyar nemzet iránti érzülete mennyire nem szenved és nem szenvedhet kétséget: arról talán legjobb bizonyosságot fog tenni azon legfelsőbb kézirat, melyet ő Felsége hozzám intézni kegyeskedett. (Halljuk! Halljuk!) A legfelsőbb királyi kézirat, mely a Budapesti Közlöny mai számában jelent meg és amelyet ime itt felolvasok, így szól:

Ezen legfelsőbb kézirat felolvasása után azt hiszem, mindenki előtt világosan fog állni, hogy ő Felsége alkotmányos jogainak és kötelességeinek teljes tudatában van és bármely ténykedéséhez vagy szavához oly magyarázat nem férhet, amely ezt kétségessé tehetné.

Midőn ezeket röviden elmondottam, a kézirat felolvasása után nem marad egyéb hátra, mint még két pontra nézve bővebben nyilatkoznom, amelyek ezen legfelsőbb kéziratnak tárgyát képezik. (Halljuk! Halljuk!)

Az egyik vonatkozik a legfelsőbb kéziratban említett azon intézkedések megtételére, melyek a hadsereg körében volnának megvalósítandók. (Halljuk! Halljuk!) A legfelsőbb kézirat első sorban utal röviden azon változtatásokra és intézkedésekre, melyekre vonatkozólag már az előző kormányok is nyilatkozatokat tettek. Mintán az ország ezeket mostan csak a kormányok szájából hallotta, most ezen legfelsőbb kéziratban maga a király ő Felsége megnyilatkoztán, ezzel *újabbán is megerősíti erre irányuló szándékát.*

A másik rész vonatkozik azon intézkedésekre,

legszébb sor az övé és kapja magát, agyonpuffantja magát. Láttatok ilyen dolgot? Mi? Talán azt hitte, hogy sirunk utána. Az kéne még. Száz kerül egy helyibe, ha az ezredes ur akarja.

Hát bántunk mi valakit? Az anyátok ölén sem volt olyan jó dolgok, mint nálunk, úgy bánunk veletek, mint a himes tojással. Hé te Papp János, mit röhögsz. Ugy rajtad felejem a kezemet, hogy belekékülsz, adta gazembere!

Örmester ur Czifrák nyomban le is ereszkedik az Infanteriszt Papp Jánoshoz és hogy bele nem kékül a leereszkedésbe, az csak arcizmainak gyakorlottságára vall.

Eme kis kitérés után örmester ur Czifrák újból belemélyed az öngyilkosság rejtelmeibe:

— Miért van mindez? Miért? Azért, mert nem tartjátok be az előírást.

Itt elhallgat egy kicsit, mintha maga sem lenne teljesen meggyőződve a szavai igazságáról, de azután legyüri magában a tagadás megszólaló szellemét s hogy elhallgattassa végképp, most már kiabálva beszél és hadonászik, minden bakalelék igaz megilletődésére.

— Igen, mert nem tartjátok be az előírást. Hányszor tanítottalak én is, a tiszt urak is, hogy a tisztelettelnyit felténni nem szabad. Látjátok, Illés freiter megszegte a tilalmat és most ott nyújtózkodik a deszkán. És a századnak parádéba kell öltözni a temetésére. Adta gazemberei, majd adok én nektek főbelövést. Este marsadjustierungban álljon az egész század, holnap reggel 7 órakor meg fegyvervizit lesz. Jaj annak, akiben hibát találok. Majd adok én nektek főbelövést, bundás népség. Abtretien.

És vége lön az Illés freiter ur fölött tartott megható halotti beszédnek.

Palásthy Marcell.

amelyek tekintetében ő Felsége a kormányra bizta, hogy azok érvényesítéséről gondoskodjék. (Halljuk! Halljuk!) Itt, mélyen tisztelt értekezlet, a többi között azt említem fel, ami legfontosabb a mi szempontunkból és ez a *katonai nevelés kérdése.* (Halljuk! Halljuk!) E tekintetben, hogy a magyar elemnek a közös hadsereg keretében nagyobb számban való érvényesülését elérjük, először is az *alaptványok szaporítását célozzuk* (Helyeslés.), melyek éppen magyar honpolgároknak a hadseregben való kiképzését lesznek hivatva biztosítani. (Élénk helyeslés.) A másik pedig (Halljuk! Halljuk!) *hogy a magyar nyelvnek a magyarországi katonai nevelőintézetekben való ápolását az által kívánjuk biztosítani, hogy a tantárgyaknak jelentékeny része magyar nyelven adassék elő.* (Helyeslés.)

Most pedig, tisztelt értekezlet, még egy pontra kívánok nyilatkozni és ez vonatkozik egyenesen *saját személyemre.* (Halljuk! Halljuk!)

A legfelsőbb kézirat kegyesen arra utal, hogy engem nevez ki s a kibontakozás elérésére vonatkozó javaslataimat elvárja s egyszerűs mind kormányalakítással is biz meg. Midőn a Felség ezen rendelkezésének alávettem magamat, úgy fogtam fel ezt a magam részéről, hogy ezen megbízást *abból a célból vállalom el, hogy a király és nemzet közötti érintkezés tekintetében legyen egy alkotmányos organum, egy felelős személy, aki fedezze a királyt, aki hivatva legyen a király szavait tolmácsolni és alkotmányos elbírálásukat lehetővé tenni.* (Élénk helyeslés.) Nem jelenti ez azt *mintha én végleges kormányt szándékoznám alakítani.*

Apponyi Albert gróf lehetetlenségnek tartja, hogy a most hallott nagyfontosságú ügyek bármelyikéről ily hirtelenében végleges állásfoglalását megjelölje. *Nem kívánja sem hozzájárulását, sem annak ellenkezőjét kifejezni,* midőn óhajtja, hogy *akkor foglaljunk állást* e részben, mikor a kormány a képviselőház előtt fogja ezeket előadni a legfelsőbb felhatalmazás alapján. (Helyeslés.) A pártkörben tett nyilatkozat csak előleges tájékoztatás szolgálhat. Javasolja tehát, hogy a *párt várja* be a miniszterelnök által a *kepviseelőházban teendő nyilatkozatot* és annak tartalma szerint foglaljon azután állást.

Hieronymi Károly szintén jogosnak tartja, hogy a *párt ne foglaljon* azonnal állást a hallottakkal szemben.

Sághy Gyula gróf Apponyinak nézetét pártolja.

Miklós Odön indítványozza, hogy az értekezlet halaszsa el tanácskozásait ma este 6 óráig. Akkor talán a kormány már olyan helyzetben lesz, hogy irányíthatja a kormányt ezen ügyekre vonatkozólag, melyeket a miniszterelnök előterjesztett.

Gróf Tisza István: Feltétlenül szükségesnek tartja hogy a *párt* ezen incidens tekintetében a holnapi ülésre nézve követendő magatartását már most megjelölje.

Gróf Apponyi Albert ismételtén kifejezi, hogy be kell várni a korona nyilatkozatát a képviselőház előtt.

Kubinyi Géza amellet van, hogy a *párt* rögtön határozzon.

Ivanka Oszkár két részre osztja a kérdést. Egyik a miniszterelnök bejelentése a királyi enunciaciók folytán. Kívánatos, hogy a *párt* ebben a tekintetben egyértelműsége jusson. E végett szükséges bővebb megfontolás; erre idő kell, azért ő is amellet van, hogy míg a miniszterelnök a Házban is megteszi nyilatkozatait, az értekezlet e kérdéssel ne foglalkozzék.

Hegedűs Sándor azt az együttes javaslatot pártolja, amelyet Apponyi Albert gróf és Tisza István gróf terjesztettek elő.

Gorove László: A *párt* léte attól függ, hogy a katonai kérdésekben programját megállapítja-e vagy sem.

Gróf Apponyi Albert: Ha a *párt* több tagja kívánja, hogy értekezlet tartassék, szerinte nem lehet ez elől elzárkózni.

Szentiványi Árpád: A miniszterelnök ur maga kimondta, hogy a manifesztumban előterjesztett és a hadiparancsra vonatkozó álláspont között összefüggés van; alig is lehet a kettő egymástól elválasztva. Azért legalább kívánja, hogy holnap délután, vagy ha éppen másképp nem lehet, ma délután 6 órakor tartsunk értekezletet e kérdések megbeszélése céljából.

Gróf Hhuen-Héderváry Károly miniszterelnök azt látja, hogy nincs is eltérés a *párt* tagjai között aziránt, legyen-e értekezlet vagy ne legyen ma délután.

Podmaniczky Frigyes báró elnök: Eszerint kimondom, hogy ma délután 6 órakor a *párt* folytatólag értekezletet tart, melynek tárgya lesz a hadparancs ügyében való állásfoglalás.

Nyilatkozat a királyi kéziratról.

A szabadelvű pártnak egy kimagasló alakja, aki gróf Apponyi Albertnek benső lívei közé tartozik, a királyi kéziratról a következőleg nyilatkozott munkatársunk előtt:

A miniszterelnökhöz intézett királyi kézirat teljességgel nem viseli magán, hogy egy komolyan megfontolt, status-okirat készítése céloztattott. A közjogi téves felfogások és szerencsétlenül választott kifejezések az egész vonalon, jellemzik azon készületlenséget, melylyel nagyjaink egy része a legmagasabb trón előtt tanácsokkal szolgál. A korona és a nemzet közötti viszony nem közjogi jelentőségében lett feltüntetve, *hanem egyszerűen kiegyezésnek jeleztetik.* Ez nem egyszerű szép séghiba, de úgy politikai, mint jogi botlásnak is méltán minősíthető. Az 1867. évi XII. t.-cikk csak azon részében képez kiegyezést, amely a magyar szent korona és az osztrák örökös tartományokhoz tartozó országok között a közgazdasági kérdéseket szabályozza, ellenben ezen törvénycikknek azon része, mely a pragmatika szankcióból folyó viszonyok szabályozására vonatkozik, a nemzet és a korona közös együttes törvényhozói ténye, *«magyar törvényalkotás», de nem kiegyezés.* Mert a törvényhozói hatalom egyes tényezői egymással *nem kiegyeznek, hanem együttesen alkotnak* törvényeket és szabályoznak jogviszonyokat.

Az 1867. évi XII. t.-cikk 11. §-a a felségjogokat a hadseregére vonatkozólag körülírta; ezen felségjogok a legfőbb hadurat *ezen törvény alapján* illetik meg és így *tévedés* az is, mintha e törvény ezen jogokat *egyszerűen elismerte volna, mert ebben a törvényben lettek megállapítva e jogok.* Téves továbbá az is, hogy egyszerűen *közös hadseregről beszélünk,* mivel a kontroverzia ma is, nem az egész közös hadsereg tekintetében merült fel, hanem a közös hadsereg kiegészítő részét képező *magyar hadseregére vonatkozólag.*

Munkatársunk azon kérdésére, hogy a szabadelvű *párt* milyen álláspontra helyezkedik a kézirat szemből, e kiváló férfiú így nyilatkozott: Hogy a nemzet többségét képviselő szabadelvű *párt az ügynek ilyen elintézésével nem érheti be, az előttem világos, mert ha ezt tenné, a nemzet előtt minden vezető képességéről, hivatásáról lemondana és a nemzet tőle méltán elfordulna.* Hogy felirat, vagy határozati javaslat lesz-e a forma, az közömbös, — bárha a történelmi tradícióval, a nemzet és a korona közötti loyaltással jobban összeférne a felirat alakja, — miután pedig sokan a határozati javaslat álláspontján állanak, *egyhangúság* szempontjából is, be lehetne érni a megoldás ezen alakjával is.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi és 48-as *párt* úgy tekinti a királyi kéziratot, mint a chlopyi hadiparancs ikertestvérét. A kézirat annál is inkább felingerli a *pártot,* mert a kormányelnökséggel újra gróf

Khuen-Héderváryt bizta meg a király. A párt ma este 6 órakor tart értekezletet, melyen — mint értesülünk — a legnagyobb fokú küzdelmet és ellentállást mondja ki a Khuen kormányával szemben.

Az oláhok mozgolódnak.

A *Tribuna Poporului* című aradi oláh lap, mely az utóbbi időben már többször hozott közleményeket arról, hogy a mostani politikai zavarokat az oláhok is ki akarják használni, ma érkezett számában a következőket írja:

Azt hiszszük, jól értesült forrásból meritjük azt a jelentésünket, hogy a napokban a «nemzeti párt» minden árnvalatához tartozó vezérfőnök összejöttek s teljes egyetértésben állapították meg a módját annak, hogy a «nemzeti párt» ismét életjelt adjon magáról. Valóban legfőbb ideje annak, hogy életjelt adjunk magunkról, hogy a harcot ne csak az újságokban folytassuk, hanem a nép közé is kivigyük, hogy a fejlődő események készen találjanak bennünket. Nemcsak legfőbb kötelességünk ez, hanem nem szabad elszalasztanunk az alkalmat, mely oly régi idő óta már nem kínálkozott s Isten tudja, mikor fog ismét kínálkozni. Föl, románok, ütött az elhatározó pillanat!

A Reichsrath ülése.

Bécs, szept. 23.

Az osztrák képviselőház ma kezdte meg üléseit. A Reichsrath megnyitása előtt a folyosókon hirtelen terjedt, hogy az ifju-csehek nyomban megkezdik az obstrukciót, mert sürgős indítványaik nem kerülnek tárgyalásra első sorban. A német pártok ugyanis azt követelték, hogy első sorban az egyszerű katonai ujonclétszámról szóló törvényjavaslat vétessék elő. Az elnökségi teremben erre konferenciát tartottak, hogy az ellentéteket elsimítsák. Sikerült is megegyezésre jutni olyképpen, hogy első sorban az ifju-cseheknek a harmadéves katonák bentartása ellen szóló sürgősségi indítványa tárgyalassék s ennek fejében az ifju-csehek visszavonják valamennyi sürgősségi indítványukat, egyúttal letesznek az obstrukcióról.

Tizenegy óra után nyílt meg a Reichsrath ülése. A formaszagok elintézése után általános figyelem s nagy várakozás közepette szólalt fel Körber miniszterelnök. Bevezetésül megemlékezett a nyári szünidő alatt történetekről, majd áttért arra, hogy az osztrák kormány súlyos helyzetbe jutott, mert a magyar képviselőház nem szavazta meg a felemelt ujonclétszámról szóló törvényjavaslatot. Súlyosbítták az osztrák kormány helyzetét a magyar részről katonai téren támasztott nemzeti követelések, amelyek a hadsereg alapvető változtatásait vonták volna maguk után. A hadsereg megmarad közönségnek és egységesnek. (Tetszés a németek padjain.) Ami a harmadéves katonákat illeti, megtörténtek a szükséges intézkedések, hogy a rendes ujonclétszám megszavazása után szabadságoltassanak s csak abban az esetben szolgáljanak tovább a harmadévesek, ha a törvényjavaslat idejekorán törvényerőre nem emelkedhetik.

A szavaknál a radikális csehek nagy lármát csaptak.

— Nem tűrjük! Gázság! A harmadéveseket sehogysem szabad bentartani! — kiáltották a radikális csekek, a miniszterelnök pedig a német pártok tapsai közepette fejezte be szavait.

Los von Ungarn.

Az osztrák *Alldeutschok* «Deutschnationaler Verein für Oesterreich» nevű egyesülete tegnap Wolf képviselő elnöklésével gyűlést tartott egy bécsi vendéglőben, melynek napirendjén a *Los von Ungarn* jelszó szerepelt. A gyűlekezeten Wolf, Pacher, Schreiter és Kasper képviselők beszéltek. Mindnyájan hangsúlyozták a Magyarországtól való teljes gazdasági elválás szükségességét s a német birodalomhoz való csatlakozást sürgették. A gyűlés éjjel után végződött s eredménye a következő határozati javaslat volt:

A csehek magatartása.

Prága, szeptember 23.

A *Politik* írja az ifju-csehek jövő magatartásáról a következőket:

Az ifju-csehek álláspontja a leszállított ujonclétszámról szóló törvényjavaslattal szemben önmagától értetődik. Ha megszavazták a felemelt létszámot, akkor igen természetesen meg fogják szavazni a rendes kontingenst is. Meg kell tenniük ezt annál inkább, mert ez egyik biztosítéka annak, hogy a harmadéves katonákat idejében szabadságot fogják. Az ifju-csehek egyébként megmaradnak ellenzéki álláspontjukon, hiszen viszonyuk a kormány iránt nem javult.

Budapest, szeptember 23.

Horvát népgyűlés. *Eszékről* jelentik: Dr. *Krasojevic* október 1-re a szlavoniai Okucaneba szerb radikális párti népgyűlést hív egybe, mely elé a politikai és gazdasági nemzeti autonómia, valamint az egyházi és kulturális helyzetre vonatkozó határozati javaslatokat terjesztenek elő. Ezenkívül a szlavoniai párt-szervezésről is lesz a gyűlésen szó.

TÁVIRATOK.

A szerb kormány lemondott.

Belgrád, szept. 23. Szerbiában a pótválasztások most értek véget. 65 tulzó- 78 mérsékelt-radikális, 14 liberális, 1 progresszista és 1 szocialista került ki az új választásból. Minthogy a radikálisok túlsúlyba kerültek, az Avakumovic-kormányra a kormányzás tarthatatlanná vált s beadta lemondását.

Chamberlain üdvözlése.

London, szeptember 23. Chamberlainet a gyarmatokból tömegesen üdvözlik állásfoglalásáért.

Kitchener hadügyminiszter.

London, szeptember 23. Kormánykörökben hirtelen jár, hogy bevárják, míg Kitchener visszaérkezik Afrikából s ő fogja átvenni a hadügyminiszteri tárcát.

Szerződés Spanyolország és Argentína között.

Madrid, szept. 23. Az argentiniai spanyol követ táviratilag közli, hogy aláírta a Spanyolország és Argentína között kötött választott bírósági szerződést.

Megszüntetett vesztegzár.

Konstantinápoly, szept. 23. Az egészségügyi tanács a marseillei provenienciákra vonatkozó vesztegzárt megszüntette és a tripoliszi (Syria) tengerpartról érkezőkre kiszabott öt napos vesztegzárt 49 órára szállította le.

Földrengés.

Madrid, szept. 23. A Kanári-szigeteken tegnap két földrengést éreztek, melyek folytán több ház megsérült.

VIDÉK ÉS KÖZIGAZGATÁS.

— Egy törvényhatósági közgyűlés elhalasztása az ex-lex miatt. Lőcséről írják: Szepesmegye közönsége felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, melyben az ex-lexre való hivatkozással az őszi közgyűlésnek elhalasztását kérik. Az őszi közgyűlésen ugyanis a jövő évi költségelőirányzat kerülne tárgyalásra, ezt azonban teljesen megállapítani azért nem lehet, miután az ez évi háztartáshoz kért állami dotáció az ex-lex állapot miatt még eddig engedélyezve nincsen és ennek megadásától függ a jövő évi előirányzat összeállítása.

— Pánszláv igazgatás a szószelekből. Turócszentmártonból jelentik: Turócsmegye közigazgatási bizottsága legutóbbi gyűlésén Berecz Gyula tanfelügyelő jelentést tett a turócszentmártoni evangélikus segédlelkész igazgatásáról a magyar állami iskolák ellen. A bizottság a tanfelügyelő újabb részletes jelentése alapján az ügyben a jövő hónapi gyűlésében fog határozni. A segédlelkész fúttanuk állítása szerint a szószelekről igazott a magyarok ellen.

Előfizetési fölhívás!

Október hó 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra*, miért is kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen.

Lakhelyüket változtató t. előfizetőinket pedig az új lakhely bejelentésére kérjük.

T. előfizetőinknek ezentúl is megküldjük vasárnaponként rendes heti szépirodalmi mellékletünket a

Magyar Családot,

mely hivatva van szórakoztató és tanulságos elbeszéléseivel és költeményeivel e lap közönségét még szívélyesebb összeköttetésbe hozni kedvelt lapjával.

Kedvezményes előfizetési áron küldjük t. előfizetőinknek az

Urambátyám

egyetlen magyar társadalmi élclapot, melyet t. előfizetőink 4 korona helyett 3 korona negyedévi előfizetési díjért kapnak és a

Budapesti Bazar

magas irodalmi színvonala, dus tartalma, legolcsóbb magyar modern divatlapot 1.50 K helyett 1.30 K negyedévi előfizetési díj mellett.

A «Magyarság» előfizetési árai:

Helyben:		Vidékre:	
Egy óra	1.—K.	Egy óra	1.20K
Negyedévre	3.— «	Negyedévre	3.60 «
Félévre	6.— «	Félévre	7.— «
Egész évre	12.— «	Egész évre	14.— «

Az *Urambátyámra* és a *Budapesti Bazárra* előfizetni a *Magyarság* postautalványán is lehet.

Mutatványszámot megismerés céljából kívánatra készséggel küldünk.

Tisztelettel

a «Magyarság» kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, szeptember 23

— (Időjárás.) Európát magas nyomás borítja amelyet északnyugat és északkelet felől depressziók határolnak. Európa időjárása jobbra derült és a hőmérséklet változatlan.

Hazánkban az idő tulnyomóan derült, száraz és nappal enyhe volt, az éjjeli hőmérséklet azonban számos helyen megközelítette a fagypontot.

Jóslat:

Az időjárásban változás nem várható.

Hőmérséklet: d. u. 2 órakor + 17.5 C. fok.

— (Udvari és személyi hírek.) Ő Felsőge megengedte, hogy *Rajeczai báró Burián István* cs. és kir. közös pénzügyminiszter a királyi görög Megváltó-rend neki adományozott nagykeresztjét elfogadhassa és viselhesse. — Bécsből jelentik: *Lipót* bajor herceg és annak fia, *György* herceg ma reggel Münchenből ideérkeztek és a penzinger pályaudvaron ő Felsőge fogadta őket. A király a bajor hercegekkel a schönbrunni kastélyba hajtatott. Két óras tartózkodás után a hercegek Visehrad felé folytatták utjukat. — Prágából jelentik: *Ulrich* württembergi herceg ma reggel ideérkezett és *Ferdinánd* főherceg kíséretében, aki a pályaudvaron üdvözölte, a Burgba hajtatott.

— (A pápa arcképei és a királyi ház.) X. Pius pápa még régebben több sajátkezű aláírással és ajánlással ellátott arcképet ajándékozott *Lippay* festőnek, hogy azokat a királyi ház tagjainak adja át; *Lippay* ez alkalomból vasárnap hosszabb magánkihallgatáson fogadta *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és neje: *Hohenberg* Zsófia hercegasszony, akiknek a festő átnyújtotta a pápa arcképeit. Tegnapelőtt *Mária Terézia* és *Mária Annunziata* főhercegnők s *Rajner* főherceg fogadták a festőt, aki a főhercegnőknek is átadta a pápa arcképeit.

— (Uj biborosok.) Londonból táviratozzák: *Edvárd* királyhoz X. Pius pápától értesítés érkezett, hogy két angol püspök közelebb meg fogja kapni a bibornoki méltóságot.

— (A cár Bécsben.) Bécsből táviratozzák nekünk: Mint végérvényesen megállapították, Miklós cár e hó 30-án délelőtt 11 órakor külön udvari vonattal érkezik a nyugati pályaudvarra, ahol ünnepélyesen és hivatalosan üdvözlök. A cár közvetlenül Schönbrunnba megy, hol diszes dejeuner lesz. Délután 2 órakor mindkét uralkodó Mürzstegre utazik zergevadásaira. Október 3-án a cár Darmstadtba utazik, anélkül, hogy Bécsben tartózkodnék.

— (Samassa érsek körlevele.) Samassa József egri érsek körlevelet adott ki, amelyben elrendeli, hogy egyházmegyéje területén minden templomban és az iskolákban is meg kell ülni *Deák* Ferenc születése napjának századik évfordulóját. Az egri székesegyházban és a templomokban misét kell mondani, amelyre meg kell hívni a híveket, valamint a polgári és katonai hatóságokat is. Az iskolai ünnepeken a *Himnusz* és a *Szózat* éneklése, valamint a gyermekek szavalata után egy tanítónak vagy az igazgatónak kell ünnepi beszédet mondani.

— (A pápa gyöngékedik.) Mint Rómából jelentik, X. Pius pápa jobblábán érzett könnyű köszvényes fájdalmak miatt beszüntette a vatikáni kertekben való sétákat, de a kihallgatásokat folytatja. A Szentatya tegnap is fogadott néhány embert.

— (Az özvegy olasz királyné utja.) Fredensborgból jelentik: *Margherita* özvegy olasz királyné tiszteletére ma diszlakoma volt, amelyen *Keresztély* király pohárköszöntőt mondott a királynéra. A királyné rövid idő múlva folytatta útját.

— (Carmen Sylva balesete.) Mint Berlinből táviratozzák, *Erzsébet* román királynét (Carmen Sylva) Neuwiedben baleset érte. Amikor kiszállt kocsijából, oly szerencsétlenül csuszott el, hogy lába kificamodott.

— (A legnépszerűbb olasz király.) Olaszországban «Olaszország királyai mint vadászok» címen igen érdekes könyv jelent meg nemrég. A könyv különös szeretettel foglalkozik II. Viktor Emánuel királlyal, a mostani király nagyapjával. II. Viktor Emánuel Olaszország egyik legnépszerűbb királya volt, népszerűsége a legtávolabbi vidékekre is elhatolt. Egy napon zergevadászon volt a király, vadászat közben találkozott egy öreg asszonnyal, aki nem ismerte meg. Beszédbe elegedett a paraszt-asszonnyal.

— Mint vélekednek itt a királyról? — kérdezte a parasztasszonytól.

— Mindenki derek embernek tartja, de egy kis hibája van; minden szoknya után fut. Egy ízben egy másik parasztasszony azt a kívánságát fejezte ki a király előtt, hogy szemtől-szemben szeretné látni.

A király bevezette szobájába a parasztasszonyt, aki álmélkodva nézett körül.

— Hol itt a király? — Én vagyok. — Nem lehet. — Miért nem? — Se ge fusso una reina zte vondrio pa epousé un ommo si beurt. (Mert ha királyné lettem volna, nem mentem volna nőül ilyen rut emberhez.) Egy ízben érdemrenddel tüntetett ki egy tekintélyesebb falusi embert, aki sehogy sem akarta a kitüntetést elfogadni.

— Ez a városi uraknak való, akiknek nincs egyéb dolguk. Ezek ész nélkül futnak az ilyesmi után. Nekünk csak utunkban van. — De egy bikát s két tehenet szivesebben elvonnél? — Egy tehen is többet ér, mint tíz ilyen érdem — válaszolt a paraszt.

— (Hű cselédek.) *Győr*ből jelentik: Szép ünnepély folyt le a minap *Bezerédj* Andor márfői földbirtokosnál. Ekkor adták át a földmivelésügyi miniszter ajándékát két öreg cselédnek, *Kaizinger* Andrásnak és *Klauz* Józsefnek, kik közül az első már negyvenhárom éve szolgálja a családot, mint cseléd, a másik szinte negyven évet meghaladó időben, mint mezei munkás és hűségükkel, szorgalmukkal, mindketten társaik közül is kitűntek. Az ünnep szentmisével kezdődött, amely után folyt le a tulajdonképpeni ünnepség. Gróf *Laszberg* Rudolf főispán, a földmivelésügyi miniszter képviselőjében lélekemelő szavakkal adta át a két öregnek a szép keretbe foglalt elismerő oklevelet és kiegészítésként *Kaizinger*

Andrásnak a miniszter által adományozott száz és egy ismeretlennek maradni kívánó egyén által adományozott ötven koronát, *Klauz* Józsefnek pedig az urasága által adományozott ötven koronát aranyban. A főispán hangsúlyozta a cselédek kötelességeit és meleg szavakkal kitartásra buzdította őket. Utána *Bezerédj* Andor nagybirtokos intézett cselédjéhez szívből jövő szavakat. Beszéltek még *Lippay* Géza nagybirtokos és *Goda* Béla alispán. A két megjutalmazott öreg cseléd örömkönyvek között mondott köszönetet a földmivelési miniszternek, a főispánnak, a megjelent uraknak, földesurának és az egész *Bezerédj*-családnak.

— (Szerencsétlenül járt gróf.) Laibachból jelentik: Gróf *Paar* Alfonz, Paar herceg fia, vadászat közben szerencsétlenül járt és azonnal meghalt. Gróf *Paar* Alfonz neje *Windischgrätz* Eleonora hercegnő, aki testvére *Windischgrätz* Ottó hercegnek, *Erzsébet* főhercegnő férjének.

— (Két új szivar.) A hivatalos lap legutóbbi számában a pénzügyminiszter kihirdeti, hogy az általános forgalomba főlvev dohánygyártmányok árjegyzékébe *Rosita* elnevezés alatt új fajta szivart vesznek föl, amelyet október 1-től kezdve bocsátanak forgalomba. Ennek a szivarnak az ára az árusok részére 100 darabonként 7 korona 20 fillér, a fogyasztók részére darabonként 8 fillér; továbbá a belföldi különlegességi árjegyzékbe *Delicias* elnevezés alatt tognak új fajta szivart főlvenni és ezt a szivart szintén október 1-től kezdve bocsátják a forgalomba. Ez a szivar öt darabonként papirdobozva van csomagolva és az árusok részére 200 darabonként (40 darab 5 darabos csomagban) fogják eladni. Ot darab szivart tartalmazó doboz ára 60 fillér, 200 darab szivar ára 24 korona.

A dohányjövédéki központi igazgatóság a mai napon mind a két szivarfajtából «mutatvány csomagokat» küldött szerkesztőségünknek. A szivarok minőségéről teljesen kompetens véleményt nem adhatunk még. Szerkesztőségünk legszenvédélyesebb szivarzói rögtön vig szivarfűst mellett igyekeztek a bodor fűstből véleményt alkotni a szivarok minőségére vonatkozólag, de határozott véleményt ők sem adtak, bár elismerték, hogy elég kellemes ízük van. Szerkesztőségünk nem dohányos tagjai nyugodtan türték a füstfelhőt s ők a szivarfűst illatából jószolva nagy népszerűséget jószolnak az új jövevényeknek.

— (Rákóczi-zarándoklat Konstantinápolyba.) A Rákóczi-zarándoklat rendező bizottsága már hivatalosan is értesítette a konstantinápolyi hatóságokat a magyarok odaérkezéséről. A magyarok impozáns társasága a szultánnál is tiszteleg és háláját fejezi ki, amiért száműzött nemzeti hőseinknek Törökországba adott menedéket. A zarándoklat bizottsága ajándékkal is kedveskedik a szultánnak. A jelentkezés határidejét szeptember 28-ig hosszabbították meg. A zarándoklat indulásának ideje változatlanul október 10-én lesz Románián át, Bulgáriát teljesen elkerülve. Az ellátás tekintetében a következő szállodákkal történt megállapodás: A Nemzetközi Hálókocsi Társaság «Pera Palace» szállója, Grand Hotel Bristol, Grand Hotel Londres és Hotel Royal. Mindezen szállók az Aranyszarv kikötő közelében, Konstantinápoly előkelő európai negyedében vannak, gyönyörű kilátással a páratlan szép látványt nyújtó kikötőre.

— (Gyászrovat.) *Somfai* János hírlapíró, a «Torontál» szerkesztőjét súlyos csapás érte. Felesége, született dörmőtör *Zanathy* Ilona, virágzó életének huszonharmadik esztendőjében, hosszú kínos szenvedés után *Nagybecskerek*en tegnap meghalt. Halálát négy kis árva s kiterjedt rokonság siratja. Temetése ma volt rendkívüli részvét mellett.

Párisból jelentik egy mai távirat, hogy *Delanay*, a nagy hírvé színművész meghalt.

— (Pan-American vasút.) A dollárok hazájában nemsokára hozzáfognak egy oly óriási vasútvonal kiépítéséhez, amely keresztülzeli egész Észak- és Délamerikát. Ez lesz a világ leghosszabb vonala; hosszabb, mint a szibériai vasút. A társaságot «Pan-American Railroad Co.» címen már be is jegyezték kétszázötven millió dollár alaptőkével.

— (Szedők sztrájkja.) Moszkvában több nyomda szedői kiléptek a munkából, hogy 20 százalékos bérfelémelést erőszakoljanak ki. A sztrájkolók ezenkívül egészségügyi javításokat kívánnak, valamint a munkaidő korlátozását és az újságszedők számának vasárnapi munkaszünetet. Az újságnomdákat csendőrök és rendőrök őrzik, hogy megakadályozzák a sztrájkolók és dolgozni akarók összeütközését. Néhányan újból munkába állottak. A nyomdatulajdonosok tanácskozássra gyűltek össze.

— (Eljegyzés.) Kisujfalusi *Wildner* Odön, székesfővárosi fogalmazó s elnöki titkár, eljegyezte *Szathmáry* Karolin kisasszonyt, néhai *Szathmáry* György miniszteri tanácsos és özvegye: szül. *Kass* Erzsébet leányát.

— (Az amerikai bevándorlás.) Az amerikai «Szabadság» írja: Az Egyesült-Államokba július hónapban hatvannyolcezer bevándorló érkezett, tizenhat ezerrel több, mint a múlt év július havában. Most már bizonyos, hogy ez évben egymilliószáznegyvenezerre fog rugni a bevándorlók száma. Juliusban a legtöbb bevándorló Ausztria-Magyarországból jött: tizennyolcezerkilencszáz, kétszer annyi, mint tavaly Juliusban. Azután jönnek Orosz- és Olaszország.

— (A Duna apadása.) A ma érkezett jelentések szerint a Duna tegnap óta összes mellékfolyóival egyetemben ismét apadt s most már árvízveszedelemtől tartani nem kell. Csak a Dráva és Száva áll még magasban, de a veszedelem e szakaszon is megszűnt. A folyammérnöki hivatalhoz érkezett jelentések szerint a Duna a fővárosnál tegnap óta ismét esett 8 centiméterrel s mai magassága 251 centiméter.

— (Mikor a ló «affektál».) A Kerepesi-uton nagy, csontos kiszolgált katonaló huzza a deszkákkal telirakott kocsit. Öreg, fehédkötös paraszt kullog a szekér mellett. Az agyarában garasos pipa füstöl s kérges nagy csizmái hangosan kopognak a kövezeten.

— Gyí Tündér — mondja.

A Tündér megy.

A kőcmadzag-ostort később előveszi a hóna alól az öreg és újra mondja:

— Gyí te! . . .

A Tündér kezd álmosá lenni, behunyja a szemét és meglissítja a lépéseit.

— Gyí te, az árgyelusát ennek a dögnek.

A dög még lassabban ballag. Elfáradt a huzásban.

— No né, hát mi lelte ezt a kutyát . . . mérgekedik az öreg paraszt.

A kutya nemsokára megáll. Nagyt fuj a kövezetre. A magyar elébe kerül, szembe vele és nézi, hogy nem erde-e el a Tündér orra vére? Nem.

— Hát hogy leszünk hé — üti az ostornyéllal az állat orrát. A Tündérnek ez nem tetszik, fölemeli lomhán a két első lábát és hátraveti a fejét, mint némelyik ember teszi, ha valami nem tetszik neki.

A nagy csizmás koma meghököl ettől a pozitívától, ilyen még az ő Tündérje nem mivelt, jobban szájszögletbe kapja a füstös pipát és gunyolódva mondja:

— A fene ögye mög, hogy affektál ez a ló.

— (Nagy tüzek.) *Ngireqyházáról* jelentik: Tegnap délelőtt *Tokaj* és *Kis-Tokaj* községekben óriási tűzvész dühöngött, mely a két község nagyrészét, számos lakóházait, gazdasági épületeit és gabonakészleteit elpusztította. Az elmúlt éjjel a szomszédos *Rakamaz* községben is volt tűz, amely tizennyolc lakóházat pusztított el.

— (Statistikusok kongresszusa.) Berlinben tegnap este volt a Rathhausban a nemzetközi statisztikai intézet kongresszusán résztvevők ünnepélyes fogadtatása. Jelen voltak báró *Hammerstein* belügyminiszter, *Wilhelmi* a császári statisztikai hivatal elnöke, a városi képviselő és a tudomány képviselői, valamint számos hölgy. A jelenlevőket a város nevében *Friedel* üdvözölte. Hangsúlyozta, hogy a városi hatóság állandóan figyelmet fordított a statisztikára és élte a kongresszuson résztvevőket. A kongresszus elnöke *Inama-Sternegg* osztályfőnök (Bécs) köszönetet mondott és utalt *Böckh* érdekeire, aki annak előtte a városi statisztikai hivatal vezetője volt. Ezután *Mayer* müncheni statisztikus beszélt. Az est fényes lefolyásu volt.

— (Új iskola.) A tanács elhatározta, hogy az I. ker. Istenhegyen új elemi iskolaépületet készíttet. Most az építéshez szükséges munkálatokra pályázatot hirdet a tanács. A vonatkozó ajánlatokat október hónap 13-ikáig kell benyújtani a közoktatási ügyosztályhoz.

— (Ot koronáért — egy emberélet.) A torontálmezei *Cserna* községben *Dragics* János csernai gazda tegnapelőtt agyonszurta a vásáron *Valér* nevű öcsesét. A két testvér lovat akart vásárolni s *Dragics* Valér bátyjával szemben öt koronát ráigért a lóra. *Dragics* János méregbe jött s heves szóváltás után hasba szurta öcsesét, aki nyomban meghalt. Elmelekedt a vásárosok között, de a csendőrök később elfogták.

x A köztisztviselőknek figyelmébe ajánljuk a *Budapesti Kölcsonös Segélyző Egylet* m. sz. lapunk mai számában megjelent hirdetését.

Rablógyilkos merénylet a fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 23.

Páratlan vakmerőséggel elkövetett rablógyilkos merénylet történt ma reggel a fővárosban. Egy eddig ismeretlen gonosztevő, aki loiras után itélve az uri osztályhoz tartozik, baltával leütött egy pénzes-levélhordót, a nyakában csüggő táskáját letépte és elmenekült. A szerencsétlen levélhordó állapota életveszedelmes.

A merénylet részleteiről a következő tudósításban számolunk be:

Boda István 75. számú pénzes-levélhordó, aki negyvennégy éves, református, nős, három gyermek atyja, ma reggel fél kilenc órakor indult el a verseny-utcai 70. számú kézbesítői hivatalból, ahol mintegy 8—900 koronát tartalmazó három pénzeslevelet, csomagokat és apróbb pénzküldeményeket vitt el kézbesíteni. Teszarik József 229. számú postakocsijával hajtatott be a József-körutra, amelynek a bal oldalán, a Kerepesi-uttól az Üllői-utig 6 szakott kézbesíteni.

Háromnegyed kilenc óra lehetett, mikor az első postaküldeményt leadta, amely után nyomban a József-körut 14. számú házba ment. A III. emelet 6. számú lakásában özv. Stepan Gyulánénál kézbesített egy csomagot, amely után lefelé indult. Észrevette, hogy követi őt egy középkorú férfi. Megfordult és miután látta, hogy uriasan van öltözve, gyanútlanul folytatta az utját. Egyszerre, amikor a II. és I. emelet közötti lépcsőrészen haladt, az őt követő férfi reávetette magát és hátul a tarkójára két hatalmas vágást mért. A vágás oly erővel történt, hogy a levélhordó pillanatra elkábult. Érezte azonban, hogy támadója mellbe is szurja kétszer és leszakítja nyakáról a pénzes-táskát. A merénylet futásnak eredt. Bodának még volt annyi ereje, hogy elkiáltotta magát:

— Jaj, a pénzem!

Ezt meghallotta egy Krammer Hermina nevű cseléd, aki a lépcsőkön éppen a földszintről akart felmenni. Figyelmessé lett és látta, hogy vele szemben a levélhordó táskájával szalad egy ember. Megragadta az idegen karját és rákiáltott:

— Alljon meg! Mit csinált?

Az idegen erre a leányt úgy a falhoz vágta, hogy az elveszítette eszméletét. Azután kirohant a kapun a körutra. Ekkorra Boda is levánszorgott az utcára, amikor azonban támadója már a József-köruton átszaladva, a 3. számú átjáróház kapujában eltűnt. Krammer Hermina sikoltozására csakhamar összeszaladt az egész ház és megrettenve látták, hogy a szerencsétlen levélhordó fejéből pataként ömlik a vér. Az egész lépcső tele volt vérről és a kapu alatt, meg a merénylet színhelyén, a II. emeleten nagy vértócsa jelezte a támadást. A levélhordó elerőtlenedve esett össze. Kovács György viceházmestertől még halk hangon vizet kért.

A merényletről nyomban értesítették a mentőket a főkapitányságot és a főpostát. A mentők a szerencsétlen ember sebeit bekötötték és a Rókus-körházba szállították, ahol Navratil Imre sebészstanár Fischer és Körmöczy orvosok segítségével műtétet végzett a betegre. A két fejsze baltától eredő hatalmas vágás, amely a koponyacsontot is megrepesztette, a két szurás hosszabb késtől ered s a bordák között hatolt a mellbe. Mind a négy seb életveszedelmes, bár a sebesült eszméletén van.

A rendőrség részéről Krecsányi Kálmán detektív-főnök, Bónis rendőrfogalmazó, Lovász, Beck és Christian detektívek mentek a merénylet színhelyére. A lépcsőkön megtalálták azt a baltát, amelyvel a merénylet történt. Vadonat új amerikai favágó balta-finomabb fajtájú, politurozott nyéllel. Az éle véres és néhány hajszál tapad rá.

A kést azonban nem találták sehhol. A nyomozás megállapította, hogy a merénylet már napok óta ácsorog a József-köruton és a levélhordóra les. Ma reggel is látta egy Stern Elemér nevű hivatalnok a József-körut 14. számú ház előtt, egy nővel beszélgetni. Amikor a pénzes levélhordó a házba ment, az ismeretlen elvált a nőtől és utána sietett a házba.

A támadó erős, magas termetű, középkorú férfi, fekete bajusza van, fekete puha kalapot és sötét színű ruhát visel. Fekete felöltő volt a karján és ez alá rejtette a pénzes táskát. A nő, akivel beszélni látták, munkásasszony külsejű.

A főposta részéről dr. Alfay Zoltán a posta bünyűgyi osztályának a titkára és Földessy János a kézbesítő hivatal főnöke vezeti a vizsgálatot. Felbontották a postakocsit és konstataáltak, hogy Boda 1044 korona készpénzt vitt a táskában. Ebből azonban kikézbizosított 518 koronát s a táskában így 526 korona 29 fillér maradt. Tehát csak ezt rabolta el a merénylet. Az elrabolt pénz 20, 10 és 1 koronásokból állott. Boda belső zsebében 8000 koronát tartalmazó pénzeslevel volt: de ehhez nem juthatott a merénylet.

A rendőrség reméli, hogy a merénylet még a délután folyamán elfogja.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter Boda István pénzeslevelhordó családjának 200 koronát utaltatott ki.

SZÍNHÁZ.

* Az országos cigányzene-verseny. A Népszínház keddi estéjét ismét egy művészhetség virtuóz szereplése tette mozgalmassá, érdekessé. *Sovánka* Nándor nyitrai cigányprimás volt ez, kinek fellépésére előzetesen is figyelmeztettük a közönséget. Játékával alig tudtak betelni a hallgatók és sikere méltán sorakozik a cigányzene-verseny legnagyobb matadoraiéhoz. *Sovánka* különben egészen otthonosan érezhette magát a Népszínházban, mert a Budapesti élő nyitraiak tömegesen vonultak fel a nőzőtérre s becses ajándékokkal lepték meg a fiatal művészt. Az estét különben az ifjú *Rác* Lajos hegedűjátéka nyitotta meg, ezenkívül *Rác* Lajos kecskeméti, *Lakatos* Dani losonci, az első és a második felvonás között *Hegedüs* Gyula pécsi bandája játszott, *Komlóssy* Emma pedig dalokat adott elő.

Ma beszűntették a cigányversenyre való jelentkezést s hogy időt engedjenek a verseny legérdekesebb részének: a *kiválasztott legjobb zenekarok döntő küzdelmének*.

SPORT.

Őszi futtatások.

— Első nap. —

Budapest, szept. 23.

A városligeti versenyterén holnap kezdődik az őszi meeting, mely hosszabb lesz egy nappal, mint a múlt évben volt s összesen tizenkét napra terjed. A mi őszi versenyekünk úgy tenyésztési, mint sport-szempontról rendesen nagyon érdekesek, mert most kerül döntésre a háromévesek nagy tenyészversenye, a *St. Leger*, melyet sokan őszi-derbynek is neveznek, továbbá a *Szt. László-díj*, *Lovaregyleti díj*, a *Földmivelési miniszterium díja* és néhány valóban klasszikus handicap, melyek között különösen a 2600 méteres *Toializator-handicap* emelkedik ki.

A holnapi első nap főfutama a *Prince of Wales* handicap lesz, melynek 10.000 koronás díjára Javorinát, Tannhäusert, Ugyanazt, Hazafit, Három a táncot és a Dreher-lovakat tartjuk legméltóbbaknak. Ezek közül *Ugyanaz*, *Javorina* és *Hazafi* a tipünk *Tannhäuser* előtt.

Rendkívül szép verseny lehet a *Kladrubi díj*, melyben *Bon amie*, *Ma*, *Hirmondó*, *Blocksberg* és *Uncas* találkozhatnak egymással.

Az egyes versenyekre jelöltjeink ezek:

- I. *Marco Polo* — *Mayor* — *Viribus unitis*.
- II. *Ma* — *Hirmondó* — *Blocksberg*.
- III. *Ugyanaz* — *Javorina* — *Hazafi*.
- IV. *Topaze* — *Tepla* — *Sardou*.
- V. *Rohonczy ist.* — *Liquette* — *Polenta*.
- VI. *Villemer* — *Erzsike* — *Bartolomeo*.

NYILTTÉR. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van **Budapest, V., Váci-körut 18. szám alatt.** Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nohéz betegeknél legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Balthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Anglia gazdasági politikája. A legutóbb lefolyt angol kormányválságnak érdekes epilógusát jelentik Londonból. *Eliot* Arthur, a pénzügyminiszterium ezideig volt államtitkára ugyanis válaszólván egy hozzá intézett levélre, kijelentette, hogy teljesen egyetért *Ritchienek* szabadkereskedelmi nézetével, úgy hogy lehetetlennek tartotta hivatalát betölteni oly kormányban, mely *mindinkább a védvamos politika felé fordul*. Nem maradhatott meg hivatalában anélkül, hogy el ne vesztette volna önbecsülését. Szerinte elérkezett az idő, *melyben el kell hogy határozzák magukat az élelmiszerek, gabona, hus, takarmány stb. behozatala megadóztatásának politikája mellett vagy ellen*. Ez lesz utóvégre a *főkérdés*, bár a jelen pillanatban még tagadják. A megtorló vámok és a kereskedelem-politikai akció szabadságát illetőleg annyiban egyezik meg Balfour röpiratával, amennyiben azon a nézeten van, hogy a kormányynak szabadságában álljon minden esetet annak megjelenésekor a helyzet szerint mérlegelni és hogy olyan eljárást követhessen, amelyet helyesnek tart, fentartva a parlament helybenhagyását. Végül *Eliot* azon reményét fejezi ki, hogy megmarad választóinak iránta tanusított bizalma a jövő választásokig, melyek *nem lehetnek messze*.

Az új orosz vámtörvény. Odesszából írják, hogy az orosz törvénytarban közzétették az 1904. január 1-én életbelépő új vámtarifát és az állategészségügyi új rendeleteket.

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemesebb hashajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Muzeum-körut 7., Dr. Egger Leó, Váci-körut 17., Török József, Király-utca és Andrassy-ut, Kartschmaroff A., Népszínházzal szemben, Fodor J. Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roih, József-körut 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körut 10., Molnár és Moser, Koronaherceg-u., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrassy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

Az új ágyugyár. A bécsi félhivatalos Pol. Korr. hivatalos fölhatalmazást nyert annak kijelentésére, hogy néhány napilapnak az a jelentése, mely szerint a hadügyi kormányzatnak szándéka a Félixdorf melletti tüzérségi gyakorlóterén egy új ágyugyárt építeni a tábori tüzérség új felszereléséhez szükséges ágyugyárak saját üzemében való előállítására, alaptalan és hogy a hadügyi kormányzatnak nincs semmi oka ilyen tervezésre.

A szatmári gyümölcskiállítás védnöke. Meszlényi Gyula szatmári püspök tudatta a rendezőbizottsággal, hogy a kiállítás védnökségét elfogadja s a kiállítás megnyitását részvesz. Négyezerféle gyümölcs, eszköz stb. bejelentés történt. A kiállítás elnöke Hugmay Béla gróf, főispán, Domahidy Sándor, alelnök Nagy László, Papp Géza, Szabó Adolf, titkár Poszvár Nándor.

Svájc és Olaszország. Bernből jelentik, hogy a svájci köztársaság Olaszországnak a kereskedelmi szerződést fölmondotta.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

A zsidó ünnepek folytán nem volt üzlet.

Érték-tőzsde.

Szilárd megnyitás után a manifesztum szövegére gyengülés állott be.

Jegyzetek:

Osztrák hitelrészvény	635 50	632 75	632.—	—
Magyar hitelrészv.	696.—	691 50	690.25	—
4% koronajáradék	96.55	96 35	—	—
Rimamurányi	441.—	442.—	—	—
Allamvasut	642.—	641 50	641.—	—
Budapesti Közfut	584.—	584.—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

A trombitás lova.

Irta: Halév Lajos.

Franciából fordította: Hajdu József.

Nem nagy fáradsággal leráztam magamról a reám hányt földet és homokot, mindkét karom és jobb lábom segítségével — a balt sehogy sem tudtam mozgatni — nagy nehezen sikerült a sántányok egyikének szélénél elterülő pázsitra letelepednem. Odaérkezésem után nagy nehezen kísérletet tehettem felülni és egész erőmből kiabálok: Holla! Segítség! Segítség! Semmi nesz, az erdő pusztája és néma.

Nem volt más hátra, mint várni, míg a véletlen valami utast ide vezérel, aki e kellemetlen helyzetemből megszabadítana.

Egy félóráig voltam e kínos helyzetben, amikor is aztán egyszerre megpillantom Brutust, amint nyargalva visszajön. Nagy porfelleg kísérte a lovat, amelyben egy kis kocsit véltem felfedezni, benne egy nőt, aki maga hajtja a lovat és a nő háta megitt ült lovásza.

Néhány másodperc eltelté után Brutus habból borítva megáll előttem, kalapomat leejti és hangos nyerítéssel üdvözlő, melylyel kétségkívül azt akarná mondani: «En kötelességemet megtettem, im itt van a segítség!» Azonban most nem volt időm Brutusra gondolnom: a segítségre jött tündérrőre irányítottam minden tekintetemet, aki miután a kocsiról leugrott, lassu léptekkel felém közeledett. Ő is kíváncsian nézett reám és csakhamar e kettős kiáltás volt hallható:

— Noriolis asszonyság!

— Roche-Targe ur!

György épp most beszélte el, miként kapott oly gyorsan feleséget nagynénje közvetítésével. Nekem is van egy nagynénem, köztem és közöttük szünni nem akaró harc uralkodott. Ő csak egyre azt hajtotta, már ideje volna megnősülnöm. Igen szép s fiatal lányok vannak számmomra kilátásban: «A... kisasszony, B... kisasszony, C... kisasszony». En nem akarok

megnősülni! Akarsz talán egy özvegy nőt? Itt vannak D... asszonyság, E... asszonyság, F... asszonyság. Nincs egyáltalában szándékom megnősülni.

A nagynéném által ajánlott özvegyasszonyok között elsőként szerepelt mindig Noriolis asszonyság és nagynéném nem győzte eléggé dicsérni szépségét és egyéb jeles tulajdonait. Különben azt nem is kellett egyáltalában mondanom első sorban, hogy Noriolis asszonyság igen szép volt — az mindjárt szemembe tünt — és hogy gazdag, szintén nem volt előttem újság. Többek között azt is elmondá, hogy Noriolis asszonyság megboldogult férjével szerencsétlenül élt és így a második férjnek könnyű lenne szerelmét megnyerhetni.

Szándékom azonban egyszer s mindenkorra el volt határozva, meg nem nősülök s miután ezáltal a veszélynek közel volt, hogy a bájos özvegy szívemet meghódíthatná, úgy menekülni akartam azáltal, hogy óvatosan kikerülöm.

De hogyan mentsem meg most önmagamot? Szánalmas helyzetben feküdtem a gyepon homokkal fedve, hajam kócosan, ruhám foszlányokra tépve és lábam egész mereven. És ekkor közeledék felém ezen bájos és csábos asszony és ezeket mondá:

— Valóban ön legyen az Roche-Targe ur? az Istenre kérem, mondja meg, mi történt vele?

Egész őszintén elmeséltem neki esetemet.

— Csak nincs súlyosan megsérülve?

— Nem, nem! Csak a lábamba bujt valami ördög; nem hinném azonban, hogy valami komolyabb következménye lenne a dolognak.

— És hol van a ló, amely önt ily helyzetbe sodorta?

— Im, itt van!

És Brutusra mutaték, amely mellettünk áldogált nyugodtan és a füvet tépdelte.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1903. szeptember hó 24-én.

M. kir. Operaház.

Bánk bán.

Eredeti nagy opera 3 felvonásban. Zenéjét szerze Erkel Ferenc. Szövegét írta Egressy Béni. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irta Maeterlinck. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Cigányélet.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Dalokkal és táncokkal. Irta és zenéjét szerze Dankó Pista. Kezdeté 7 órakor.

Vigszínház.

Lia.

Mese 1 felvonásban. Irta Zboray Aladár. Zenéjét szerze Kun László.

Az igazgató ur.

Dráma 1 felvonásban. Poé Edgar után írta André de Lorde.

Leánykérés.

Bohózat 1 felv. Irta Csehov Antal. Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

A drólos tót.

Nagy operett előjátékkal 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Zenéjét szerze Lehár Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Szerbia.

160 színesen vetített képpel és 20 mozgófényképpel. Irta Strausz Adolf dr. Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi nyári színház.

Tour de main.

Vígjáték 1 felvonásban. Irta Mocsáry Béla.

Utána:

Szép Galathea.

Operette 1 felvonásban. Kezdeté fél 8 órakor.

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

II órakor! II órakor!

Egy szenzációs per.

Bohózat. Irta Caprice.

Ezt megelőzi:

ÉJJEL A KASZÁRNYÁBAN.

Bohózat. Irta: Öreg bakka.

A remek télikerben reggeli 5 óráig Munczy Lajos zenekara hangversenyez.

Schoffola Ernő

A ruggyantásyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrassy-ut 2.

Legjobb minőségű gummitömlők kerti feckendezésre

árjegyzék ingyen.

Budapesti

Lóversenyek

1903. szept. 24., 26., 27., 29. és okt. 1., 3., 4., 6., 8., 10., 11. és 13-án.

Kezdetük mindig d. u. 2 óra 15 perckor.

Belépti jegy naponként:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	kor. 10.—
I. " " hölgyeknek	" 6.—
I. " " katonatiszteknek	" 6.—
II. " urak vagy hölgyeknek	" 2.—
Allóhely a versenypálya közepén	" 40.—

A szept.—okt. 12 napra:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	kor. 85.—
I. " " hölgyeknek	" 40.—
I. " " katonatiszteknek	" 40.—

A külön elkerített fogadási helyre (a bookmakerek körébe) belépti jegy mind a 12 napra 80 korona.

Szept. 24-től okt. 3-ig 50 korona, okt. 4-től 13-ig 50 korona, napijegy 20 korona.

A totalisateurokhoz azonban, mint eddig, úgy ezután is szabad bemenet. — Villamos vasutak egész a helyszínig közelednek. — Katonazene. — Frissítő-helyek minden osztálynál.

Malátacakes

minden egyéb liszt hozzáadása nélküli tiszta malátából készült tea és erőtápláló. Egy nagy doboz 2 kor.; egy kis doboz 50 fillér.

Malátalikor

tiszta malátakivonattal készült erősítő és üdítő likör. A likörök királya. 1 palack 2.30 korona.

Maláta-keserű

tiszta malátából, malátakivonattal és a leghathatósabb gyógynövényekből készült páratlan hatású gyomorerosító és étvágygerjesztő. Egy palack 2.30 K.

Maláta-brandy

tiszta malátából készült erős férfilít. Kitűnő elénkítő és frissítő hatásánál fogva nélkülözhetetlen minden túlerőltetés után. Egy palack 3.75, 2.— és 0.95 K.

Maláta-rum 1643

valódi jamaikai rummal és tiszta malátával készült. Teához a legjobb rum. 1 palack *** 2.30 K, ** 2.10 K, * 1.80 korona.

Malátakivonat-cukorka

tiszta malátakivonattal készült leghathatósabb szer köhögés, rekedtség és hurutos bántalom ellen.

Számos elismerés orvostanároktól, orvosoktól és magánfelektől.

Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben.

Oda, a hol még nem kapható, 6 koronától kezdve bérmentve szállítja a „Szent Anna malátakészítő-vállalat” Kft.-Velencén.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám, a Elismert legjobb harisnyák.

Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

